



Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 13 lipca 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 17815
Znak sprawy: DP2.054.7.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 17815 pośła Jarosława Krajewskiego przekazuję następujące wyjaśnienia.

Ad 1.

Średnioterminowe prognozy długu publicznego wg definicji krajowej i unijnej zostały przedstawione w przyjętej przez Radę Ministrów we wrześniu 2025 r. Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2026-2029.

Prognoza na lata 2025-2029 została przygotowana w reżimie zarówno krajowych jak i unijnych ram budżetowych, w tym przy przestrzeganiu zalecanej, w ramach procedury nadmiernego deficytu, ścieżki wydatków netto, uwzględniając dodatkową elastyczność wynikającą z uruchomienia przez Radę UE krajowej klauzuli wyjścia m.in. dla Polski. Oprócz uwarunkowań wynikających z reguł fiskalnych, uwzględnia także prognozowaną różnicę pomiędzy odpowiednio wydatkami lub kosztami planowanymi wg limitów uwzględnianych w planach finansowych jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych a ich rzeczywistą realizacją.

Założono, że w latach 2027-2029 obsługa i wykup obligacji wyemitowanych przez BGK na rzecz Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 oraz przez Polski Fundusz Rozwoju w ramach Tarczy Finansowej będzie odbywać się ze środków Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 pozyskiwanych w drodze emisji obligacji.

Strategia przewiduje, że przy przyjętych założeniach prognozowana relacja długu do PKB:

- (definicja krajowa) będzie wzrastać i przekroczy 55% w 2027 r. a w horyzoncie Strategii osiągnie 59,5%, natomiast relacja kwoty, o której mowa w art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych przekroczy próg 55% w 2028 r. i 2029 r.

- w przypadku realizacji prognoz długu publicznego próg ostrożnościowy 55% PKB określony w ustawie o finansach publicznych zostałby przekroczony przez obie relacje w 2028 r., co oznaczałoby uruchomienie procedur ostrożnościowych wynikających z ustawy w 2030 r.
 - relacja państwowego długu publicznego do PKB pozostanie poniżej konstytucyjnego progu 60% w horyzoncie Strategii,
- (definicja UE) będzie wzrastać i osiągnie poziom 75,3% w 2029 r., (wartość referencyjna na poziomie 60% zostanie przekroczona w 2026 r.).

Prognozy długu publicznego w latach 2026-2029 (% PKB)

	2026	2027	2028	2029
PDP (% PKB)	53,0	55,6	58,3	59,5
Kwota z art. 38a pkt 3 uofp (%PKB)	51,8	54,4	57,2	58,4
Dług EDP (definicja UE) (%PKB)	65,4	69,1	72,7	75,3

Założenia makroekonomiczne przyjęte w Strategii

	2025	2026	2027	2028	2029
Realny wzrost PKB (%)	3,4	3,5	3,0	2,9	2,8
PKB w cenach bieżących (mld zł)	3 901,2	4 160,2	4 396,3	4 638,3	4 881,6
Średnioroczny wzrost cen (CPI) (%)	3,7	3,0	2,6	2,5	2,4
EUR/PLN - na koniec roku	4,2604	4,2604	4,2604	4,2604	4,2604
USD/PLN - na koniec roku	3,6774	3,6774	3,6774	3,6774	3,6774

Prognoza długu sektora instytucji rządowych i samorządowych sporządzona w marcu br. na potrzeby notyfikacji fiskalnej deficytu i długu zakłada, że na koniec 2026 r. relacja tej kategorii dług do PKB wyniesie 65,1% (niżej o 0,3 pkt proc. wobec założeń ze Strategii).

Ad 2.

Średnioterminowe prognozy deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych, kosztów obsługi długu sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz koszty obsługi długu Skarbu Państwa zostały przedstawione w Strategii zarządzania sektora finansów publicznych w latach 2026-2029.

	2026	2027	2028	2029
Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	6,5	5,7	6,1	4,7
Wydatki z tytułu obsługi długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	2,7	2,8	2,9	3,0
Wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa, kasowo (% PKB)	2,16	2,40 - 2,44	2,50 - 2,53	2,64 - 2,68

Sprawozdanie z wdrażania „Średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego na lata 2025–2028” przyjęte przez Radę Ministrów w kwietniu br. zakłada, że na koniec 2026 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniesie 6,8% PKB, a wydatki z tytułu obsługi długu tego sektora wyniosą 2,7% PKB.

Ad 3.

Co do zasady finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa odbywa się na zasadach ogólnych, tzn. poszczególne wydatki budżetowe nie mają oznaczonego źródła ich finansowania. Potrzeby pożyczkowe budżetu państwa wymagające

sfinansowania długiem wynikają głównie z łącznej różnicy między dochodami i wydatkami budżetu, składającymi się na deficyt budżetowy. Stąd też nie można jednoznacznie stwierdzić, które wydatki budżetowe finansowane są dochodami, a które poprzez emisję długu publicznego.

Prognoza państwowego długu publicznego, jak i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych przedstawiona w Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2026-2029 uwzględnia zwiększenie długu wynikające z przekazania beneficjentom środków w ramach części pożyczkowej KPO w łącznej wysokości 129,1 mld zł, tj. 3,1% PKB na koniec 2026 r. (zakładany termin zakończenia programu). Docelowo w kolejnych latach spłata pożyczek udzielonych z budżetu państwa w ramach KPO będzie działała pomniejszająco na wysokość długu publicznego, w horyzoncie prognozy spłaty jeszcze nie mają miejsca.

Wydatki na obronność są finansowane z dwóch źródeł:

- z budżetu państwa w ramach części Ministerstwa Obrony Narodowej – co najmniej 3% PKB
- z Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych (FWSZ) – wydatki przekraczające 3% PKB.

Wydatki cz. 29 są finansowane na zasadach ogólnych w ramach finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa.

Wydatki FWSZ na realizację programu rozwoju Sił Zbrojnych finansowane są poprzez zaciąganie pożyczek, kredytów, emisję obligacji i innych instrumentów finansowych (objętych zgodnie z prawem 100-procentowymi gwarancjami rządowymi) przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz FWSZ. Fundusz nie należy do sektora finansów publicznych zdefiniowanego w ustawie o finansach publicznych, a jest zaliczany do sektora instytucji rządowych i samorządowych wg definicji UE. Oznacza to, że dług FWSZ powiększa dług wg definicji UE, nie ma natomiast wpływu na państwowy dług publiczny wg definicji krajowej.

Prognoza zadłużenia wszystkich funduszy zarządzanych przez BGK w latach 2026-2029 została zaprezentowana w Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2026-2029, która jest dostępna na stronie internetowej Ministerstwa Finansów: <https://www.gov.pl/web/finanse/strategie-zarzadzania-dlugiem>

Ad 4.

Polityka fiskalna państwa prowadzona jest w warunkach konieczności zapewnienia ciągłości i stabilnego finansowania podstawowych funkcji państwa, w tym m.in. ochrony zdrowia, edukacji, infrastruktury, bezpieczeństwa oraz polityki społecznej. Zatem znaczną część wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych stanowią wydatki wynikające z obowiązujących przepisów prawa lub zobowiązań o charakterze długookresowym, co ogranicza możliwość szybkiej i głębokiej redukcji wydatków w krótkim okresie bez ryzyka pogorszenia dostępności usług publicznych oraz negatywnego wpływu na sytuację społeczno-gospodarczą. W związku z tym działania na rzecz obniżenia deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych nie opierają się na wskazaniu konkretnych obszarów wydatkowych przeznaczonych do ograniczenia ani na rezygnacji z realizacji podstawowych zadań państwa. Proces ten realizowany jest przede wszystkim poprzez stopniowe ograniczanie dynamiki wzrostu wydatków publicznych, racjonalizację wydatków oraz działania ukierunkowane na zwiększanie efektywności wykorzystania środków publicznych.

Nadmiernie gwałtowna konsolidacja fiskalna mogłaby prowadzić do skutków odwrotnych do zamierzonych, w tym ograniczenia inwestycji publicznych, osłabienia dynamiki wzrostu gospodarczego oraz pogorszenia dostępności usług publicznych.

Od lipca 2024 roku Polska na podstawie decyzji Rady UE jest objęta procedurą nadmiernego deficytu. W dniu 21 stycznia 2025 roku Rada UE przyjęła zalecenie dla Polski dotyczące zlikwidowania nadmiernego deficytu, w którym wskazała, że dla zlikwidowania nadmiernego deficytu niezbędne jest przestrzeganie tempa wzrostu wydatków przedstawionego w „Średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028”. Równocześnie, Rada zobowiązała Polskę do przedstawiania co pół roku (wiosną i jesienią), począwszy od 30 kwietnia 2025 r. aż do skorygowania nadmiernego deficytu, informacji z postępów we wdrażaniu zalecenia Rady. Wiosną raportowanie odbywa się w ramach sprawozdania z wdrażania średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego, a jesienią w ramach informacji o działaniach podjętych przez Polskę w celu realizacji zalecenia Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu.

W dniu 28 kwietnia 2026 r. Rada Ministrów przyjęła *Sprawozdanie z wdrażania „Średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego na lata 2025–2028”*, gdzie przedstawiono najnowsze informacje z postępów we wdrażaniu zalecenia Rady oraz nt. działań na rzecz redukcji nadmiernego deficytu w latach 2025-2026. Tegoroczne sprawozdanie oraz zeszłoroczne dokumenty przygotowane w związku z raportowaniem nt. realizacji zalecenia Rady w ramach procedury nadmiernego (EDP) deficytu znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Finansów: <https://www.gov.pl/web/finanse/sredniookresowy-plan-budzetowo-strukturalny>.

Według szacunków Komisji Europejskiej, opublikowanych 3 czerwca br., wzrost wydatków netto sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2025 r. mieścił się w ramach elastyczności wynikającej z krajowej klauzuli wyjścia. W efekcie KE oceniła, że w latach 2024-2025 Polska podjęła skuteczne działania w celu redukcji nadmiernego deficytu i procedura EDP jest zawieszona. Kolejna informacja Rządu nt. wdrażania zalecenia Rady oraz działań na rzecz redukcji nadmiernego deficytu zostanie przedstawiona do końca października br.

W nadchodzących latach ograniczanie deficytu i przyrostu długu sektora instytucji rządowych i samorządowych wymuszać będzie zestaw krajowych i unijnych reguł budżetowych. Tym samym, w kolejnych ustawach budżetowych, sprawozdaniach z wdrażania planu średniookresowego oraz informacjach o działaniach podjętych w ramach procedury nadmiernego deficytu, w zależności od kształtowania się sytuacji budżetowej, wzrostu gospodarczego i faktycznych skutków już zaplanowanych działań, przedstawiane będą odpowiednie środki zapewniające realizację reguł budżetowych, w tym dotyczące przestrzegania ścieżki wydatków netto, uwzględniając dodatkową elastyczność wynikającą z krajowej klauzuli wyjścia.

Jedną z reguł, których celem jest utrzymanie stabilnych finansów publicznych jest stabilizująca reguła wydatkowa, którą w Polsce stosuje się od 2015 roku. Stabilizująca reguła wydatkowa (SRW) stanowi implementację dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich. Celem SRW jest zagwarantowanie stabilności finansów publicznych w średnim okresie, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania nierównowag w sytuacji przekroczenia progów referencyjnych dla deficytu (3% PKB) i długu (60% PKB) sektora instytucji rządowych i samorządowych,

określonych w Pakcie Stabilności i Wzrostu. Przepisy SRW przewidują możliwość zastosowania klauzuli wyjścia, umożliwiającej czasowe zawieszenie stosowania reguły w wyniku wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności.

SRW została zaprojektowana tak, aby umożliwić elastyczną reakcję polityki gospodarczej w sytuacjach wystąpienia nadzwyczajnych szoków lub kryzysów gospodarczych, co było szczególnie istotne w latach 2020–2023, w których w całej Unii Europejskiej obowiązywała ogólna klauzula wyjścia (General Escape Clause, GEC). W roku 2024 nastąpiła zmiana reguł w UE poprzez reformę zarządzania gospodarczego w UE. Natomiast w latach 2025-2028 zastosowanie ma unijna krajowa klauzula wyjścia (National Escape Clause, NEC), uwzględniona w mechanizmie korygującym SRW, która dodatkowo łagodzi wymogi konsolidacyjne w związku z elastycznością wynikającą ze wzrostu wydatków obronnych.

W związku z objęciem Polski w lipcu 2024 r. procedurą nadmiernego deficytu (EDP) z uwagi przekroczenie wartości referencyjnej odnośnie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych 5,1% PKB w 2023 r.¹ SRW pełni obecnie rolę wykonawczą dla procedury nadmiernego deficytu poprzez zawarty w niej mechanizm korygujący i zapewnia wymaganą przez przepisy UE konsolidację finansów publicznych. Mechanizm korygujący SRW zapewnia spójność wymogów SRW z wymogami reguł unijnych i w efekcie powala na uwzględnienie krajowej klauzuli wyjścia, umożliwiającej odchylenie od ścieżki wydatków netto o wartość wzmożonych wydatków na obronność względem 2021 r. do wartości 1,5% PKB, ze względu na wyjątkowe okoliczności, jakimi są agresja Rosji na Ukrainę i pogarszające się środowisko bezpieczeństwa. Rada UE 8 lipca 2025 r. uruchomiła ww. klauzulę dla 15 krajów UE, w tym Polski.

W konsekwencji działania na rzecz obniżenia deficytu opierają się przede wszystkim na utrzymaniu dyscypliny fiskalnej w całym sektorze finansów publicznych poprzez ograniczenie dynamiki wzrostu wydatków objętych stabilizującą regułą wydatkową oraz realizację uzgodnionej z Radą UE ścieżki wydatkowej.

Ad 5.

1) Ustawa z dnia 6 listopada 2024 r. o opodatkowaniu wyrównawczym jednostek składowych grup międzynarodowych i krajowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1685 i z 2026 r. poz. 347) zaimplementowała do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektywy Rady (UE) 2022/2523 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania międzynarodowych grup przedsiębiorstw oraz dużych grup krajowych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 328 z 22.12.2022 r., str. 1).

- Cel ustawy to - w ślad za ww. dyrektywą - wdrożenie globalnych zasad przeciwdziałania erozji podstawy opodatkowania w obszarze tzw. Filaru II OECD („Zasad GloBE”). Jest to rozwiązanie, zgodnie z którym największe przedsiębiorstwa międzynarodowe są zobowiązane do weryfikacji, czy spełniają wymóg minimalnego efektywnego poziomu opodatkowania na poziomie 15%. Jeśli efektywny poziom opodatkowania dochodu dla danej grupy międzynarodowej, w określonej jurysdykcji, będzie wynosił poniżej

¹ Decyzja Rady (UE) 2024/2133 z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Polsce (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202402133&qid=1782132332401)

15% (tzw. efektywna stawka podatkowa), na taką grupę zostanie nałożone odpowiednie opodatkowanie wyrównawcze.

- Ustawa wprowadziła system opodatkowania wyrównawczego oparty o trzy rodzaje podatków wyrównawczych: globalny podatek wyrównawczy, krajowy podatek wyrównawczy oraz podatek od niedostatecznie opodatkowanych zysków.

Oszacowano, że objęcie największych przedsiębiorstw międzynarodowych i krajowych opodatkowaniem wyrównawczym wpłynie na wzrost dochodów budżetu państwa w 2026 r. o około 0,5 mld zł, w 2027 r. o 2,4 mld zł, w 2028 r. o 2,5 mld zł a w 2029 r o 2,6 mld zł.

2) Ustawa z dnia 6 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1658), od 1 stycznia 2026 r. dokonała modyfikacji zasady, zgodnie z którą banki podlegały tym samym stawkom CIT co inni podatnicy. Segment bankowy wyodrębniono jako osobną kategorię, z zastosowaniem zróżnicowanych stawek zależnych od rodzaju instytucji oraz skali prowadzonej działalności.

- Ustawa podwyższyła stawki podatku dochodowego od osób prawnych bankom krajowym i zagranicznym, instytucjom kredytowym i podatkowym grupom kapitałowym (PGK), w skład których wchodzi bank krajowy oraz bankom spółdzielczym i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym docelowo od 2028 r. do wysokości odpowiednio: 23%, 21% i 11%.
- Jednocześnie mocą przepisów epizodycznych ustalono inne stawki na lata 2026-2027: 30% i 26% dla banków komercyjnych i PGK, 27% i 23% dla banków spółdzielczych i SKOK-ów oraz 17% i 13% dla małych banków i SKOK-ów.
- Szacuje się, iż przyjęte rozwiązania zwiększą dochody sektora finansów publicznych o około 6,6 mld zł w 2026 r., w 2027 r. o 4,7 mld zł, w 2028 r. o 1,8 mld zł a w 2029 r o 1,3 mld zł.

3) Sejm 19 czerwca 2026 r. przyjął ustawę o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych.

- Przewiduje ona wprowadzenie czasowego (obejmującego okres marzec – grudzień 2026) podatku od nadzwyczajnych zysków (tzw. windfall tax) osiąganych przez przedsiębiorstwa zajmujące się wytwarzaniem i obrotem paliwami ciekłymi z zagranicą na podstawie posiadanej koncesji na obrót paliwami z zagranicą.
- Potrzeba regulacji wynika z wystąpienia bezprecedensowych uwarunkowań geopolitycznych – konfliktu zbrojnego między USA i Izraelem a Iranem – który doprowadził do gwałtownego wzrostu marż rafineryjnych, niebędącego wynikiem poprawy efektywności operacyjnej firm, lecz skutkiem szoku podażowego.

W tym samym czasie polscy konsumenci zmagali się ze wzrostem cen paliw na stacjach. Gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa energochłonne oraz sektor transportu poniosły koszty wynikające z gwałtownego wzrostu cen paliw, co

przełożyło się na presję inflacyjną oraz pogorszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na zaistniałą sytuację Rząd przyjął pakiet interwencyjny (CPN) mający na celu obniżenie cen na stacjach benzynowych. W ramach pakietu (1) obniżano stawkę VAT na paliwa z 23 proc. do 8 proc. dla benzyny i oleju napędowego (2) akcyzę na benzynę o 29 groszy na litrze, a na olej napędowy o 28 groszy na litrze (czyli do dolnego progu dopuszczalnego przez unijne przepisy). Dodatkowo Minister Energii ustala - w drodze obwieszczenia - górną granicę ceny detalicznej paliw ciekłych na stacji paliw. Miesięczne koszty podatkowe pakietu (obniżka VAT i akcyzy) to kwota 1,6 mld zł.

- Opisana sytuacja spowodowała, że część podmiotów branży paliwowej osiągnęła rekordowe wyniki finansowe, których skala znacząco przekroczyła średnie historyczne poziomy rentowności. Odpowiedzią na to jest wprowadzenie omawianego podatku, który ma na celu przeciwdziałać sytuacjom, w których wzrost cen surowców przekłada się na nieproporcjonalnie wysokie marże firm.
 - Nowe przepisy mają pomóc sfinansować działania chroniące konsumentów i przedsiębiorców przed skutkami wzrostu cen paliw.
 - Szacuje się, iż wpływy z tego podatku mają wynieść łącznie około 4 mld zł, w tym w 2026 r. około 3,8 mld zł, a w 2027 r. 0,2 mld zł.
- 4) Rozpatrywany w Parlamencie projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (druk sejmowy nr 2677, RPL RCL: UD314), który zawiera m.in. propozycje uszczelniające system VAT, takie jak:
- zmiany dotyczące rejestracji podatników VAT,
 - rozszerzenie zakresu odpowiedzialności solidarnej nabywcy za zaległości podatkowe sprzedawcy,
 - zmiany w zakresie kas rejestrujących,
 - zmiana sposobu klasyfikacji towarów wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy o VAT;

Projekt przewiduje również ograniczenie niektórych obowiązków administracyjnych, ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej oraz doprecyzowanie przepisów, które budziły wątpliwości, a także dostosowanie polskiego prawa do orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Całościowo, zmiany zawarte w projekcie ustawy m.in. o charakterze uszczelniającym nie niosą za sobą skutków budżetowych dla dochodów budżetu państwa.

Link: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12403302>

- 5) Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327), który przewiduje podwyższenie stawki VAT na określone napoje bezalkoholowe zawierające w swoim składzie co najmniej 20% soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego².

² Projektowane zmiany dot. poz. 17 załącznika nr 10 do ustawy o VAT

Aktualny szacowany wpływ na dochody budżetu państwa w latach 2027-2029 (projektowana data wejścia w życie przepisów – styczeń 2027) wynosi odpowiednio: w 2027 r. – 1 230,3 mln zł, w 2028 r. – 1 412,7 mln zł, w 2029 r. – 1 485,4 mln zł.

6) Obniżka stawki VAT na paliwa.

Konflikt zbrojny na Bliskim Wschodzie zapoczątkowany w lutym br. zdestabilizował globalny rynek paliw, co bezpośrednio wpłynęło na sytuację w Unii Europejskiej oraz w Polsce. Gwałtowny wzrost cen surowców spowodował istotny wzrost obciążenia finansowego dla gospodarstw domowych, a także dla podmiotów gospodarczych, przede wszystkim z sektorów transportowego i rolniczego.

W związku z tym – w celu zahamowania negatywnego trendu destabilizującego ceny paliw w Polsce – wprowadzono w ramach programu Ceny Paliw Niżej (CPN) pakiet rozwiązań mających na celu złagodzenie drastycznego wzrostu cen na stacjach paliwowych.

Jednym z elementów tego pakietu jest obniżka stawki podatku VAT. Rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 28 marca 2026 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 417)³ od 31 marca 2026 r. obniżona została – do wysokości 8% – stawka VAT dla dostaw, wewnątrzwspólnotowego nabycia i importu:

- benzyn silnikowych (CN 2710 12 45 lub 2710 12 49) oraz wyrobów powstałych ze zmieszania tych benzyn z biokomponentami, spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach;
- olejów napędowych (CN 2710 19 42, 2710 19 44 i 2710 20 11) oraz wyrobów powstałych ze zmieszania tych olejów z biokomponentami, spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach;
- biokomponentów stanowiących samoistne paliwa, spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach, przeznaczonych do napędu silników spalinowych – bez względu na kod CN.

Z uwagi na fakt, że od czasu wejścia w życie ww. rozporządzenia sytuacja na światowych rynkach paliw nie uległa stabilizacji, uzasadnione było wydłużenie zaplanowanego pierwotnie miesięcznego okresu stosowania obniżonej stawki podatku VAT na ww. paliwa silnikowe⁴ – rozwiązanie to obowiązywało do dnia 30 czerwca 2026 r.

Rozwiązania fiskalne wprowadzone w ramach programu CPN, w tym w zakresie podatku VAT, dotyczące określonych paliw silnikowych miały charakter wyjątkowy i terminowy. Należy zauważyć, że program został częściowo wygaszony w zakresie podatku akcyzowego, w którym obniżone stawki obowiązywały do 15 czerwca br.

Szacowany wpływ na dochody budżetu państwa z tytułu podatku VAT wynosi łącznie ok. -3 mld zł.

³ Znowelizowanym następnie rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 29 marca 2026 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 418).

⁴ Rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług odpowiednio: z dnia 27 kwietnia 2026 r. (Dz. U. poz. 573), z dnia 13 maja 2026 r. (Dz. U. poz. 642), z dnia 28 maja 2026 r. (Dz. U. poz. 699) oraz z dnia 12 czerwca 2026 r. (Dz. U. poz. 771).

- 7) Wdrożony od 1 lutego 2026 r. Krajowy System e-Faktur (KSeF). Obowiązek korzystania z KSeF (w zakresie wystawiania faktur) wprowadzony został etapowo:
- od 1 lutego 2026 r. – dla przedsiębiorców, u których wartość sprzedaży (wraz z VAT) przekroczyła w 2024 r. 200 mln zł,
 - od 1 kwietnia 2026 r. – dla pozostałych przedsiębiorców oraz innych podmiotów wystawiających faktury (z wyjątkiem niektórych przypadków przewidzianych w przepisach),
 - od 1 stycznia 2027 r. – przedsiębiorcy, u których miesięczna wartość sprzedaży udokumentowanej fakturami nie przekracza 10 tys. zł. brutto.

Szacunkowe roczny wpływ, wdrożenia KSeF, na dochody budżetu państwa w latach 2026-2029 (zgodnie z OSR) wynosi odpowiednio: w 2026 r. – 1 650 mln zł, w 2027 r. – 1 800 mln zł, w 2028 r. – 1 200 mln zł, w 2029 r. – 960 mln zł.

- 8) Obowiązująca od 1 stycznia 2026 r. ustawa z dnia 24 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2025 poz. 896), która podwyższyła limit zwolnienia podmiotowego od VAT z 200 tys. zł do 240 tys. zł. Szacowany roczny wpływ na dochody budżetu państwa, wprowadzenia powyższych zmian (zgodnie z OSR do ustawy) w latach 2026-2029 wynosi odpowiednio: w 2026 r. – -458,3 mln zł, w 2027 r. – -531 mln zł, w 2028 r. – -562,2 mln zł, w 2029 r. – -562,2 mln zł.

Link: <https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/druk.xsp?nr=1232>

- 9) Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (nr projektu UD418 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów) zakłada od dnia 1 stycznia 2027 r. aktualizację tzw. akcyzowej mapy drogowej w zakresie stawek akcyzy na napoje alkoholowe na ten rok, odpowiadając na problem nadmiernej i rosnącej dostępności cenowej napojów alkoholowych.

Polityka akcyzowa państwa w zakresie stawek na używki jest częścią polityki fiskalnej, stanowi jednocześnie ważne narzędzie regulujące poziom ich konsumpcji.

Prognozuje się, że zmiana wysokości stawek akcyzy na zaproponowane w projektowanej ustawie, skutkować będzie spadkiem konsumpcji alkoholu etylowego o 9%, a pozostałych napojów alkoholowych o 7%. Jednak wyraźnie wyższy wzrost wysokości stawek per saldo przełoży się na szacowane dodatkowe dochody podatkowe w wysokości około 1.800 mln zł (akcyza + VAT).

Projekt zakłada jednocześnie zwiększenie dotacji podmiotowej dla Narodowego Funduszu Zdrowia.

Zmiany wprowadzone projektowanymi przepisami przyczynią się do wzrostu dochodów budżetowych. Jednocześnie oczekiwane zmniejszenie konsumpcji napojów alkoholowych wpłynie na obniżenie kosztów społecznych oraz leczenia skutków spożywania tych wyrobów. Proponowane działania będą miały więc pozytywny wpływ w kontekście równoważenia finansów publicznych oraz bezpośrednio skutkować będą wzrostem nakładów na finansowanie ochrony zdrowia.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (nr projektu UD363 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów) ma na celu

jednakowe obciążenie akcyzą wszystkich papierosów elektronicznych niezależnie od wykorzystywanej w nich technologii do waporyzacji płynu oraz zapewnienie równego traktowania pod względem fiskalnym wszystkich urządzeń do waporyzacji.

Powyższe zmiany będą skutecznie eliminować obchodzenie przepisów przewidujących opodatkowanie akcyzą papierosów elektronicznych. Wejście w życie projektowanych zmian spowoduje szacowany wzrost dochodów podatkowych począwszy od 2027 r. o 435 mln zł rocznie (akcyza i VAT).

Przyjęcie obu projektowanych zmian ustaw zwiększy dochody budżetu w latach 2027-2029 łącznie o około 6,7 mld zł.

W obszarze ograniczania szarej strefy kluczowym działaniem jest powołanie w 2025 roku Międzyresortowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Szarej Strefie (dalej: MZ). Zadania MZ zostały nakreślone w § 2 Zarządzenia nr 12 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 marca 2025 r.⁵

MZ odpowiada m.in. za wypracowanie metodyki szacowania szarej strefy oraz przygotowanie projektu strategii i planu działania dla administracji rządowej mających na celu przeciwdziałanie szarej strefie.

Przygotowany projekt *Strategii przeciwdziałania szarej strefie w Polsce na lata 2026-2030* aktualnie jest przedmiotem prac stałego zespołu roboczego. Z uwagi na analityczny charakter obecnego etapu prac, precyzyjne określenie rocznych efektów fiskalnych dla lat 2026-2029 będzie możliwe po wypracowaniu docelowych rozwiązań.

Ad 6.

Statystyki oraz analizy państwowego długu publicznego oraz długu sektora instytucji rządowych i samorządowych prezentowane są w ujednolicony sposób w kwartalnej informacji Dług publiczny, publikowanej na stronie internetowej MF: <https://www.gov.pl/web/finanse/zadluzenie-sektora-finansow-publicnych>.

Publikacja uwzględnia szczegółowe kwortalne rozliczenie różnic pomiędzy PDP a długiem EDP, w tym m.in. dług funduszy zarządzanych przez BGK i zadłużenie z tytułu obligacji wyemitowanych przez PFR na sfinansowanie Tarczy Finansowej. Dane dostępne są również w formie szeregów czasowych: <https://www.gov.pl/web/finanse/szeregiczasowe>.

Koszty obsługi długu funduszy umiejscowionych w BGK publikowane są w kwartalnych informacjach o realizacji planu finansowego na stronie internetowej BGK: <https://www.bgk.pl/bip/fundusze/>.

Ad 7.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych Minister Finansów zobowiązany jest do opracowania co roku czteroletniej strategii zarządzania długiem Skarbu Państwa oraz oddziaływania na państwowy dług publiczny. Aktualizacja strategii na lata 2027-2030 zostanie przekazana do Sejmu wraz z uzasadnieniem projektu ustawy budżetowej na rok 2027.

⁵ Zarządzenie nr 12 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 marca 2025 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Szarej Strefie (M.P. poz. 263)

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jurand Drop

podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów